

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In qua tractatur de Sacramentis in Genere, & duobus primis in specie

Bosco, Jean a

Lovanii, 1665

Concl. V. Unus tantùm, sive vir sive mulier juxta sacrorum Canonum instituta; vel ad summum unus & una baptizatum de Baptismo suscipiant.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73340)

alia circumstantia plus exigant, habetur pro irritante; quippe juxta Reg. 30. de Reg. Juris in. 6. In obscuris minimum est sequendum. Et Reg. 57. eodem: Contra eum qui legem dicere potuit, apertius est interpretatio facienda. Jam autem non est dubium, quin legislator potuerit claritè exprimere irrationem præsentis actus, & verisimile est, quod expressisset, si eam intendisset.

Unde benignior pars amplectenda est, vid. quod valide suscipiat. L. 12. ff. de reb. dub.

Conformiter ad jus tam civile quam canonicum. L. 30. ff. de Verb. Oblig. cap. 25. de verb. signific.

Quapropter amplectimur benigniorem partem, quò res, de qua agitur, magis valeat quam pereat, argumento L. Quotiens in actionibus 12. ff. de Rebus dubijs ibi: Quotiens in actionibus aut exceptionibus ambigua oratio est, commodissimum est id accipi, quò res, de qua agitur, magis valeat quam pereat.

Et L. Quotiens in stipulationibus 80. ff. de Verb. Oblig. Quotiens in stipulationibus ambigua est oratio, commodissimum est id accipi, quò res de qua agitur in tuto sit. Consonat jus Canonicum extra de Verb. signif. c. Abbate. 25. ibi: Prospectò sic intelligenda sunt illa verba, ut res, de qua agitur valore possit potius, quam perire.

Porro neque materia, neque ulla alia circumstantia postulat, ut *ly Non potest*, in Can. 102. supra allegato sensum accipiat irritantem: saltem quoad obligationem instruendi: nam quod ad cognitionem spiritualem attinet, plurimi (quos citat & sequitur Diana parte 10. Tract. 16. resolut. 89.) docent, eam non contrahi nisi inter personas baptizatas; quamquam oppositum non sit improbable; de quo latius in materia de Matr. ubi etiam, An parentes proprias proles suscipientes priventur jure petendi debitum.

Placet impræsentiarum annotare numerum Patrinorum, de quo sic statuit Concil. Trident. sess. 24. de Refor. Matr. cap. 2.

CONCLUSIO V.

Unus tantum, sive vir sive mulier, juxta sacrorum Canonum instituta; vel ad summum unus & una baptizatum de Baptismo suscipiant.

55. Congruenter unus tantum vel unus & una baptizatum suscipiant. Sicut ipsissima verba Concilij. Ratiò congruentia est, ne nimium multiplicetur cognatio spiritualis, cum periculo sepius invalide contrahendi Matrimonium: deinde in generatione naturali solum concurrunt vir & mulier, non duo viri, aut

duæ mulieres. Denique ne multiplicitas Susceptorum impediatur curam baptizati, diu quisque alteri fidei.

Verum quia non omnis constitutio prohibens, semper est irritans, ut præcedenti conclusionè quasi ad oculum demonstravimus; hinc gravis orta est controversia inter DD. an si plures designentur & admittantur, ac simul tangant, omnes sint veri Patrimi non solum quoad obligationem instruendi, quod facile admiserim, sed etiam quoad cognationem spiritualem? Ante resolutionem

Nota eodem loco Concilium præcipere Parochis, idque sub poena arbitrio Ordinarij infligenda, ne plures quam duos designatos admittant. Verba sunt hæc: Parochus, antequam ad Baptismum conferendum accedat, diligenter ab ijs, ad quos spectabit, sciscitetur, quem, vel quos elegerint, ut baptizatum de sacro fonte suscipiant; & eum, vel eos tantum ad illum suscipiendum admittat; & in libro eorum nomina describat; doceatq; eos quam cognationem contraxerint; ne ignorantia ulla excusari valeant. Et infra: si Parochi culpa vel negligentia secus factum fuerit arbitrio Ordinarij puniatur.

Ubi Primò requiritur designatio ab ijs, ad quos spectabit; parentibus nimirum baptizandi, vel qui vices parentum supplent. Quòd si parentes nullos designaverint, tunc designatio spectabit ad Parochum; quia censetur suum jus designandi in ipsum transfuisse; quoniam Parochus curare debet, ut Sacramentum ministraretur cum debitis ceremonijs.

Secundò requiritur admissio Parochi. Equidem qui injustè rejicitur habetur ab Ecclesia pro admissio. Tertio præcipitur Parochis, ut non admittant nisi eum, vel eos, qui fuerint legitime designati. Quarto præcipitur ipsidem, ut nomina Patrinorum in libro describant, & doceant eos quam cognationem contrahant cum Baptizato, & parentibus ejus naturalibus.

Si autem quæritur, quantum sit peccatum plures quam unum & unam admittere ad suscipiendum? Respondet Sanchez de Matr. l. 7. disp. 57. n. 6. esse solum veniale. Quia si quis ante Concilium Tridentinum plures Patrinos adhibuisset contra jus antiquum, non peccasset nisi venialiter, teste eodem Auctore n. 1. Synodus autem Tridentina noluit majorem obligationem inducere, ut patet ex illis ejus verbis: *Juxta sacrorum Canonum instituta*, quibus indicat se nolle majorem obligationem inducere, quam ante in hac materia induxerant sacri Canones. Pro quo

56. Præcipitur Parochis ne plures quam duos designatos admittant. Trident.

Designatio pertinet ad parentes vel supplentes eorum vicis.

Admissio ad Pastorem.

57. Admittent plures solum peccare venialiter doctus Sanchez.

Adverte

Adverte olim statutum fuisse, ut in Baptismo unus tantum esset Patrinus. Ita Leo Papa, & refertur de Consec. dist. 4. c. 101. Non plures ad suscipiendum de Baptismo infantem accedant, quam unus, sive vir, sive mulier. Si tamen plures accessissent, omnes fiebant veri Patrini, ut docet Bonif. VIII. in cap. *Quamvis* 3. de Cognationem spirituali in 6. *Quamvis non plures quam unus vir, vel una mulier accedere debeant ad suscipiendum de Baptismo infantem, iuxta sacrorum Canonum instituta: si tamen plures accesserint, spiritualis cognatio inde contrahitur.*

Leo Papa.

Bonif. VIII.

Quid ergo Tridentinum? Partim relaxat materiam horum jurium, partim restringit. Laxat permittendo duos susceptores: stringit quoad cognationem spirituales dicens: *Quod si alij, ultra designatos, baptizatum tetigerint cognationem spirituales nullo pacto contrahant, constitutionibus in contrarium facientibus, non obstantibus.* De modo autem obligandi, nihil.

58. Secundum alios peccat mortaliter.

Imò, inquis, multum, ut patet ex illis verbis superius allegatis: *Si Parochi culpâ vel negligentia secus factum fuerit, arbitrio Ordinarii puniatur.* Ex quibus aliqui colligunt peccatum mortale: non enim solet Ecclesia quempiam expressis verbis subijcere poenis Ordinariorum propter culpam tantum venialem, ut in simili dictum est supra de illo, qui baptizaret sine necessitate extra Ecclesiam.

Dicastilloni placet sententia Sanchez.

Dicastilloni Tra&. 10. de Matr. disp. 7. n. 276. sententia Sanchij videtur non improbabilis, maxime, inquit, cum videam multis in locis, & testatur ibi Sanchez, consuetudinem plures adhibendi, maxime quando Baptizandi sunt Principes, ut plurimis personis deferant honorem Patrinorum.

Fundat se in consuetudine;

59.

Sed quid tùm? Nonne consuetudo æqualiter præscribit contra legem graviter, & venialiter tantum obligantem? Nemo ambigit. Prætera, unde constat omnes illos adhiberi tamquam veros Patrinos, & non magis tamquam assistentes ad majorem solemnitatem? Non credo vel Sanchium vel Dicastillonem vidisse omnium nomina descripta in libro. Denique sicuti Filij Regum & Principum speciali privilegio queunt baptizari extra Ecclesiam, ut dictum est conclus. 1. quidni similiter dispensante Pontifice (qui scit talem consuetudinem, & non contradicit) plures Baptismo eorum adhibeantur Patrini?

De qua tamen non satis constat.

Ut ut sit de peccato Parochi, manet resolvenda principalis controversia: an si nulli designentur, vel plures designentur quam duo, & omnes à Parocho sive licite,

sive illicitè admittantur, an omnes, inquam contrahant cognationem spirituales? Ad quam (sine præjudicio tamen contrarie opinionis, quam existimo probabilem) Respondeo:

CONCLUSIO VI.

Si nullus, vel plures quam duo designentur Patrini, & admittantur, quotquot simul tetigerint, contrahunt cognationem.

Constat apud omnes, si designati fuerint Susceptores, quicumque alij tetigerint nullo pacto contrahere cognationem spirituales. Verba Tridentini sunt nimis clara. *Quod si alij, inquit, ultra designatos, baptizatum tetigerint, cognationem spirituales nullo pacto contrahant.* Ac si nullus designetur in quo graviter peccat Parochus, ait Basilus Pontius, vel si plures quam duos designaverit, in quo non leviter peccaret, ait idem Auctor, in illis, inquam, casibus docet Pontius lib. 7. de Matr. c. 39. n. 11. & 12. nostram conclusionem tamquam probabiliorē.

Inducitur in hanc sententiam, quia hic casus omissi sunt à Concilio, nihilque in eis disposuit Tridentinum: unde videtur standum decisioni Juris antiqui, cum in eo non corrigatur novo jure; neque enim à jure antiquo recedendum nisi in novo corrigatur, argumento L. *Præcipimus* 32. Cod. de Appellationibus §. *Fin.* *Quidquid autem hæc lege specialiter non videtur expressum, id veterum legum constitutionumque, regulis omnes relicta intelligant.* Liqueat autem jure antiquo cap. *Fin.* de Cog. Spir. in 6. conclus. præced. citato, omnes qui tetigerint cognationem contrahere. Adde jus correctorium esse odiosum, adeoque restringendum.

Neque deest huic sententiæ rationis fundamentum: quia aliòquin nullus in illis casibus esset verus Susceptor, cum non sit major ratio de uno, quam de alio; quod videtur esse contra mentem Ecclesiæ, que tantopere sollicita est pro hac solemnitate.

Et ideo sic declararunt Cardinales apud Farinacium, & Rebellum n. 95. *Congregatio censuit, si plures suscipiant, omnes contrahere cognationem, si non constat quis primò tetigerit, si plures sunt electi, vel nullus; si unus est electus, ille tantum contrahit.*

Dicitur: *Si non constet quis primò tetigerit, quia*